

Asia: OM 6/41/2015

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi avioliittoasetuksen 9 §:n muuttamisesta

Ovatko siviilivihkikaavaan ehdotetut muutokset asianmukaiset?

ISAVI/3897/05.01.01.02/2016

Oikeusministeriö

LAUSUNTO

lausuntopalvelu.fi

5.1.2017

Dnro: OM 6/41/2015

Oikeusministeriön lausuntopyyntö koskien valtioneuvoston asetusta avioliittoasetuksen 9 §:n muuttamisesta

Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö lausuu seuraavaa:

Maistraatit ovat antaneet oikeusministeriölle oman lausuntonsa, joka sisältää tärkeitä ja huomioon otettavia seikkoja ja joihin myös maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö yhtyy. Maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö pyytää oikeusministeriötä vielä kiinnittämään huomiota vihkikaavan sisältöön sen alku- ja loppukappaleissa. Vihkiminen on arvokas ja asiakkaalle useimmiten ainutlaatuinen tilaisuus, joten vihkikaavan tulisi olla sellainen, että se herättää asiakkaissa myönteisiä mielikuvia ja vihkiä voi sen esittää kaikissa tilanteissa.

Jos vihkikaavaa ei haluta tai ehditä tässä vaiheessa kokonaan uusia, ehdotamme, että edes kohta "Avioliiton tarkoituksena on perheen perustaminen" muutetaan, esimerkiksi "Avioliiton tarkoituksena on sitoutuminen parisuhteeseen" tai "sitoutuminen läheiseen ihmissuhteeseen".

Jos perhettä halutaan korostaa, voisi sen ottaa mukaan esimerkiksi seuraavasti: "sitoutuminen parisuhteeseen ja sen mukanaan tuomaan perheyhteisöön." Silloin kaavan jatkoteksti "siihen kuuluvien yhteiseksi parhaaksi ja yhteiskunnan säilymiseksi" soveltuisi sellaisenaan, vaikka ei olekaan paras mahdollinen. Lisäksi vihkikaavan viimeinen lause tulisi muuttaa "... toimikaa yhdessä suhteenne/toistenne (nyk. perheenne) hyväksi". Ainakin nämä muutokset tulisi vielä tehdä nykyiseen kaavaan.

Maistraatit ovat lausumassaan todenneet: "Vihkikaava tulisi yleisesti saada vastaamaan tätä päivää. Vihkiparit ovat nykyään hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Erityisesti vihkikaavan ensimmäisessä virkkeessä mainittu "perheen perustaminen" herättää vihkipareissa usein hämmentyneitä reaktioita. Avioliiton solmimiselle voi olla erilaisia perusteita ja avioliitto lähinnä antaa juridista asemaa puolisoille. Avioliitto ei luo useinkaan uutta perhettä, kun perhe on jo olemassa."

Sekä vihkiöille että myös ohjaus- ja kehittämisyksikköön tulee jatkuvasti asiakkailta palautetta, jossa tiedustellaan vihkikaavan muuttamista. Nykyinen sanamuoto koetaan asiattomana, jopa loukkaavana, erityisesti tuon perheen perustamisen toivotuksen kohdalla, jolla koko lyhyt vihkitoimitus alkaa. Nykyisessä muodossaan vihkikaava soveltuisi lähinnä nuorille, ensi kertaa naimisiin meneville, vaikka heidänkään kohdallaan emme voi tietää lapsensaantiaikeista tai -mahdollisuuksista.

Erityisesti voisi kuvitella nykymuotoisen vihkikaavan loukkaavan samaa sukupuolta olevia. Vaikka parisuhteen rekisteröinnille ei ole olemassa virallista kaavaa, on maistraateissa ollut käytössä erilaisia tekstejä, joita on käytetty parisuhteen rekisteröintien yhteydessä. Niiden käyttö on koettu hyvänä asiakaspalveluna. Alla oleviin malleihin on osittain otettu esimerkkejä, joita näissä toimituksissa on ollut käytössä, mutta jotka soveltuvat kaikkiin vihkimisiin.

Maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö on jo aiemmin toimittanut oikeusministeriölle asetuksen valmistelemista varten ehdotuksia uudeksi vihkikaavaksi. Liitteenä vielä kaksi jo aiemmin toimitettua ehdotusta uudeksi vihkikaavaksi:

"A ja B,

Vaihtoehto 1: Te olette ilmoittaneet tahtovanne solmia avioliiton. Avioliiton solmimisella sinetöidään lupauksenne sitoutua toisiinne ja yhteiseen tulevaisuuteen. Avioliitto rakentuu rakkauden, kunnioituksen ja luottamuksen varaan. Sen tarkoituksena on, että aviopuolisot voivat yhdessä luoda onnellisen kodin ja yhdenvertaisina tukea toisiaan.

Vaihtoehto 2: Avioliitto rakentuu puolisoiden keskinäisen rakkauden ja luottamuksen varaan. Solmimalla avioliiton, annatte toisillenne lupauksen molemminpuolisesta kunnioituksesta ja tuesta. Aviopuolisoina olette kaksi yhdenvertaista yksilöä, jotka saavat voimaa yhdessäolosta. VAI: Aviopuolisoina olette keskenänne yhdenvertaiset.

Koska olette ilmaisseet halunne solmia avioliiton keskenänne, kysyn teiltä:

Tahdotko Sinä AA ottaa tämän BB:n aviopuolisoksesi rakastaaksesi häntä myötä ja vastoinikäymisissä?

vastaus: kyllä/tahdon/tmv

Tahdotko Sinä BB ottaa tämän AA:n aviopuolisoksesi rakastaaksesi häntä myötä ja vastoinikäymisissä?

vastaus: kyllä/tahdon/tmv

Totean teidät nyt aviopuolisoiksi /vastattuanne kumpikin myöntävästi teille esitettyihin kysymyksiin, totean teidät aviopuolisoiksi

Antakaa toisillenne sormukset liittonne merkiksi. (Jos sormukset annetaan)

mahdollinen sormusten luovutus tai vaihto

Vaihtoehto 1: Teidät on nyt vihitty avioliittoon. Osoittakaa avioliitossanne toisillenne rakkautta ja keskinäistä luottamusta. Muistakaa arjen keskellä tämä hetki, joka on liittänyt teidät yhteen.

Vaihtoehto 2:

Teidät on nyt vihitty avioliittoon. Osoittakaa avioliitossa toinen toisillenne rakkautta. Muistakaa tänään antamanne lupaus ja toimikaa yhdessä toistenne hyväksi.

Tuija Kanerva

lakimies

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö

Kanerva Tuija

Itä-Suomen aluehallintovirasto - Maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö